

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з наукової роботи
проф. О.В. Власенко

2019 р.

Дитяча хірургія

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

з підготовки доктора філософії

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 222 медицина
(код і найменування спеціальності)

мова навчання українська, російська, англійська

2019 рік
Вінниця

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вінницький національний медичний університет
ім. М.І. Пирогова

Робоча програма з дитячої хірургії для аспірантів
„___” _____ 2019 року - 39 с.

Розробники програми: В.С. Коноплицький д. мед. н. професор В.С. Коноплицький
В.В. Погорілий д. мед. н. професор В.В. Погорілий
Д.С. Солейко к. мед. н. ас. Солейко Д.С.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Л.К. Шер. н., доц. кафедри дитячої хірургії
З.С. Шер. н., зав. кафедрою медичного факультету №2
Директор, Київського ДУО, С.

Обговорено на засіданні кафедри дитячої хірургії Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова та рекомендовано до затвердження на центральній
методичній раді / науковій комісії

„ 9 ” квітень 2019 року, протокол № 12

Схвалено на центральній методичній раді / науковій комісії та рекомендовано до
затвердження вченою радою „ 20 ” травень 2019 року, протокол № 15

Затверджено вченою радою Вінницького національного медичного університету
ім. М.І. Пирогова

« 30 » 05 2019 року, протокол № 10

Вчений секретар О.А. Серебреннікова (Серебреннікова О.А.)

(підпис)

(прізвище та ініціал)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

до навчального плану підготовки доктора філософії

Код та найменування спеціальності 222 Медицина

Рівень вищої освіти – III (освітньо-науковий) рівень

Освітня програма – освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії

Форма навчання очна (денна, вечірня), заочна

Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання 10 кредитів ЄКТС, 2-3 роки (для освітньої складової)

Навчальний план, затверджений Вченою радою ВНМУ ім. М.І. Пирогова - протокол № 11 від 16 червня 2016 р. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання – вища освіта (магістр, спеціаліст).

Програма з дитячої хірургії для аспірантів медичних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації складена у відповідності з діючими нормативними документами, затвердженими Кабінетом міністрів України. Наказ МОЗ України від 29.01.1998. «Про затвердження положення про аспірантуру». Постанова профільного методкому з хірургічних дисциплін.

Введення даного циклу у програму навчання аспірантів продиктовано необхідністю підвищення рівня підготовки аспірантів всіх спеціальностей та напрямків з питань травматології та ортопедії.

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діагностика, лікування, профілактика, реабілітація хірургічних захворювань у дітей.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Дитяча хірургія» здійснюється, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на III рівні вищої освіти: анатомія, гістологія, фізіологія, патологічна фізіологія, патологічна анатомія, мікробіологія, онкологія, фармакологія, клінічна фармакологія, з якими інтегрується програма дитячої хірургії. У свою чергу, дитяча хірургія формує засади вивчених аспірантом наступних клінічних дисциплін - неонатології, перинатології, педіатрії, функціональної діагностики, рентгенології, радіології, дитячої онкології та гематології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами "по вертикалі" та формування умінь застосовувати знання з основних методів обстеження хворого в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Суміжні дисципліни, необхідні для вивчення, включаються в індивідуальний план підготовки аспірантурі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни “Дитяча хірургія” є здобуття аспірантами знань, навичок та вмінь в сфері хірургічних захворювань у дітей, достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їх впровадження у практичну медицину та інші сфери життя.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Дитяча хірургія” є формування системи знань, професійних умінь, педагогічної майстерності, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок під час ведення хворих терапевтичного профілю.

Результати навчання

Програмні результати навчання(РН):

РН1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації.

- RH2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.
- RH3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формувати питання та визначати шляхи їх рішення.
- RH4 Формувати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.
- RH5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження.
- RH6 Виконувати оригінальне наукове дослідження.
- RH7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників.
- RH8 Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності.
- RH9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження.
- RH10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство.
- RH11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій.
- RH12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері.
- RH13 Організовувати освітній процес.
- RH14 Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.
- RH15 Організовувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди).
- RH16 Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
- RH17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

1. Здобувач вищої освіти володіє знаннями про клінічні прояви, сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики хірургічних захворювань дитячого віку. Він здатний визначити та обґрунтувати доцільне консервативне та оперативне лікування пацієнта із хірургічним захворюванням дитячого віку, оцінити їх ефективність та безпечність.
2. Здобувач вищої освіти здатний пояснити патогенез розвитку хірургічних захворювань дитячого віку, обґрунтувати та інтерпретувати результати сучасних методів діагностики та динамічного спостереження за пацієнтами, призначати лікування на підставі принципів доказової медицини.
3. Володіти практичними навичками діагностики, диференційної діагностики та лікування (згідно протоколів діагностики та лікування) хірургічних захворювань дитячого віку.
4. Здобувач вищої освіти здатний пояснити принципи сучасної лабораторної діагностики хірургічних захворювань дитячого віку, визначити найінформативніші методи, оцінити їх результати.
5. Здобувач вищої освіти повинен володіти вичерпними знаннями про основні поняття медичної реабілітації, обґрунтовувати та призначати багаторівневу медичну реабілітацію при хірургічних захворюваннях дитячого віку.

Програма навчальної дисципліни

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Дитяча хірургія	3	300	10	0	90	90

Модуль 1. Ургентна дитяча хірургія.

Модуль 2. Вади розвитку у дітей.

Модуль 3. Надзвичайні стани в дитячій хірургії.

НАБУТА КИШКОВА НЕПРОХІДНІСТЬ

1. Поняття «непрохідність кишечника», класифікацію набутої кишкової непрохідності, місце інвагінації в цій структурі. 2. Причини набутої кишкової непрохідності та інвагінації кишечника. 3. Теорії та патогенез злукової непрохідності та інвагінації кишечника. 4. Головні клінічні симптоми набутої кишкової непрохідності та інвагінації кишечника. 5. Методи діагностики набутої кишкової непрохідності та інвагінації кишечника. 6. Методика пневмоколографії та інтерпретація даних обстеження при інвагінації кишечника. 7. Методика та показання до консервативного лікування інвагінації. 8. Критерії ефективності консервативного лікування. 9. Показання до оперативного втручання при інвагінації кишечника. 10. Основні оперативні втручання при злуковій непрохідності. 11. Основні оперативні втручання при інвагінації кишечника. 12. Методика оперативної дезінвагінації. 13. Критерії життєздатності кишки. 14. Основні варіанти оперативних втручань при інвагінації кишечника. 15. Методика інтубації кишечника. 16. Значення інтубації кишечника для профілактики послідувачих рецидивів. 17. Ускладнення в післяопераційному періоді. 18. Сучасні методи лікування паретичної непрохідності.

КРОВОТЕЧІ ІЗ ТРАВНОЇ СИСТЕМИ. ПОРТАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ.

1. Визначення причин виникнення головних клінічних проявів виразкової хвороби, портальної гіпертензії, тріщин прямої кишки та геморою, що супроводжуються кровотечею у дітей та ускладнень. 2. Використання допоміжних методів обстеження та інтерпретація отриманих даних. 3. Розпізнати основні клінічні прояви кровотечі із верхніх та нижніх відділів травної системи. Диференціювати кровотечі в залежності від причини виникнення. 5. Інтерпретувати допоміжні методи дослідження (УЗД, ФГДС, рентгенологічне дослідження, КТ), лабораторні та біохімічні аналізи, показники гемодинаміки (Р, АТ, Нb, Нt, ОЦК). 6. Ідентифікувати особливості перебігу виразкової хвороби, портальної гіпертензії, дивертикулу Меккеля, тріщин прямої кишки, геморою, що супроводжуються кровотечею з верхніх та нижніх відділів травного тракту. 7. Проаналізувати причинно-наслідкові зв'язки виникнення кровотечі у хворих на виразкову хворобу, портальну гіпертензію, з тріщинами прямої кишки, гемороєм. 8. Обґрунтувати та сформулювати попередній клінічний діагноз. 9. Тракувати загальні принципи лікування виразкової хвороби, портальної гіпертензії, тріщин прямої кишки, геморою, що супроводжуються кровотечею у дітей різного віку та визначити показання до хірургічного лікування. 10. Запропонувати алгоритм дії лікаря при кровотечі з верхніх та нижніх відділів травного тракту. 11. Визначити реабілітаційні заходи у дітей з виразковою хворобою, портальною гіпертензією, дивертикулом Меккеля, тріщинами прямої кишки та гемороєм.

ПОЛІТРАВМА У ДІТЕЙ. ЗАКРИТА ТРАВМА ЖИВОТА.

ТРАВМА ГРУДНОЇ ПОРОЖНИНИ ТА УШКОДЖЕННЯ СТРАВОХОДУ.

1. Визначити поняття „політравма”, основні теорії патогенезу шоку.
2. Класифікація травматичного шоку по ступеням.
3. Основні клінічні прояви травматичного шоку, травми черевної та грудної порожнини.
4. Які основні принципи надання невідкладної допомоги хворим з політравмою.
5. Сучасні підходи до лікування політравми, визначення показань до оперативних втручань.
6. Особливості клінічного перебігу та діагностика ушкоджень грудної порожнини.
7. Алгоритм дії лікаря при травматичних ушкодженнях грудної порожнини.
8. Визначення анатомічних структур, що підлягають ушкодженню при політравмі.
9. Симптоматика ушкоджень паренхіматозних та порожнистих органів черевної порожнини.
10. Лікувальна тактика хірурга при травмі черевної порожнини.

ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ЧЕРЕВНОЇ ПОРОЖНИНИ.

1. Визначення причин виникнення гострого апендициту та основних симптомів гострого апендициту при огляді хворої дитини.
2. Провести об’єктивний огляд дитини молодшого віку з підозрою на гострий апендицит.
3. Здійснити клінічну оцінку основних лабораторних показників у дітей з підозрою на гострий апендицит.
4. Провести диференційну діагностику гострого апендициту з основними захворюваннями у дітей, які супроводжуються болем у животі.
5. Визначити тактику педіатра при огляді хворого з підозрою на гострий апендицит.
6. Сформулювати обґрунтований клінічний діагноз гострого апендициту у дитини на підставі отриманих даних об’єктивного й лабораторного обстежень.
7. Продемонструвати методику опитування та обстеження хворих різних вікових категорій хворих на гострий апендицит та аналіз даних опитування.
8. Проведення ректального дослідження у дітей з підозрою на гостре хірургічне захворювання черевної порожнини.

ГНІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНІВ ТА ПЛЕВРИ.

1. Визначити поняття „гостра деструктивна пневмонія”, основні теорії етіопатогенезу, механізм виникнення в залежності від форми ГДП.
2. Класифікація гострої деструктивної пневмонії (ГДП).
3. Головні клінічні прояви легеневих форм ГДП.
4. Особливості клінічних проявів легенево-плевральних форм ГДП.
5. Методи діагностики ГДП, лабораторні та допоміжні методи обстеження.
6. Сучасні підходи до лікування ГДП.
7. Алгоритм дії лікаря при виникненні плевральних ускладнень при ГДП.
8. Визначення показань до проведення хірургічного лікування, хворих із ГДП в залежності від форми ускладнення.
9. Визначення тактики ведення хворого після перенесеної ГДП.

ГНІЙНО-ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ КІСТОК ТА СУГЛОБІВ.

ГНІЙНО-ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ М’ЯКИХ ТКАНИН.

1. Етіологічна структура гнійно-запальних захворювань у дітей.
2. Патогенез форм гнійно-запальних захворювань кісток, суглобів та м’яких тканин у дітей, анатоμο-фізіологічні особливості та супутні фактори, що сприяють генералізації процесу.
3. Знати клінічну картину флегмони, абсцесу, лімфаденіту, гематогенного остеомієліту.
4. Знати принципи використання допоміжних методів обстеження та інтерпретації отриманих даних при даній патології.
5. Напрямки комплексної терапії гнійно-запальних захворювань кісток, суглобів та м’яких тканин у дітей.
6. Можливості хірургічного втручання як методу впливу на локальне

вогнище в комплексній терапії форм гнійно-запальних захворювань. 7. Визначення тактики ведення хворого після перенесеного гематогенного остеомієліту.

СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА. СИНДРОМ НАБРЯКЛОЇ МОШОНКИ.

ТРАВМАТИЧНІ УШКОДЖЕННЯ СЕЧОВИВІДНОЇ СИСТЕМИ.

1. Визначити поняття „сечокам'яна хвороба”, основні теорії каменеутворення та патогенезу. 2. Причини ниркової коліки та утворення каменів у сечовому міхурі. 3. Головні клінічні прояви сечокам'яної хвороби, лабораторні та допоміжні методи діагностики. 4. Сучасні підходи до лікування, визначення показань до оперативного лікування (апаратна літотріпсія, відкрита операція). 5. Етіологічні та патогенетичні фактори виникнення перекруту гідатиди Морган'ї та сім'яного канатика, гостро виниклою гідроцеле оболонки сім'яного канатика та яєчка. 6. Особливості клінічного перебігу та діагностики захворювань, які супроводжуються синдромом „гострої мошонки”. 7. Сучасні методи та обсяг хірургічного втручання при перекрутах гідатид та сім'яного канатика, гостро виниклою гідроцеле яєчка. 8. Визначення анатомічних структур, що підлягають ушкодженню. 9. Алгоритм дії лікаря при травматичних ушкодженнях та визначити тактику ведення конкретного хворого. 10. Визначення показання до оперативних втручань в залежності від виду ушкодження: ушивання, цистостомія, нефротомія, дренування приміхурового та прениркового простору, парауретральної гематоми, гемі- або нефректомія, періо- та рототомія, орхектомія.

ДОБРОЯКІСНІ ТА ЗЛОЯКІСНІ НОВОУТВОРЕННЯ М'ЯКИХ ТКАНИН.

НЕФРО- ТА НЕЙРОБЛАСТОМИ. ПУХЛИНИ СЕРЕДОСТІННЯ.

1. Визначення причин виникнення, головних клінічних проявів, локалізації гемангіоми, лімфангіоми, пігментних пухлин, дермоїдних кіст, атером, тератом. Використання допоміжних методів обстеження та інтерпретація отриманих даних. 2. Лікувальна тактика в залежності від виду новоутворень, надання медичної допомоги при ускладненнях (пункція, припинення кровотечі, розтин при запаленні та ін.). Методи консервативного лікування гемангіом (ін'єкційний, кріотерапія, електрокоагуляція). Хірургічний метод лікування, особливості видалення лімфангіом шиї, тератом крижово-куприкової ділянки. 3. Визначення клінічних проявів меланоми, диференційна діагностика. Хірургічне видалення меланоми, хіміотерапія, променева терапія. Прогноз. 4. Клінічні прояви рабдоміосаркоми. Роль допоміжних методів обстеження у диференційній діагностиці (рентгенографія, ангіографія, цитологічна та гістологічна діагностика, УЗД). 5. Хірургічне лікування рабдоміосаркоми, променева та хіміотерапія, які ґрунтуються на верифікації пухлини та стадії онкологічного захворювання. 6. Визначення доброякісних пухлин та пухлиноподібних уражень кісток: остеома, остеїд-остеома, остеохондрома (кістково-хрящовий екзостоз), остеобластокластома, фіброзна остеодисплазія, кіста кістки. Особливості клінічного перебігу в залежності від виду новоутворень, ускладнення (патологічні переломи, хибні суглоби, деформації). Диференційна діагностика захворювань. 7. Принципи хірургічного лікування, види резекції ураженої кістки, кісткова пластика. Консервативне (малоінвазивне) лікування кіст кісток. 8. Остеогенна саркома та саркома Юінга, характерні клініко-рентгенологічні прояви. Диференційна діагностика саркоми з хондросаркомою, злоякісною формою остеобластокластоми, еозинофільною грануломою, аневризальною кістою кістки на основі клініко-рентгенологічних проявів та даних УЗД, комп'ютерної томографії, ангіографії, біопсії пухлини. 9. Принципи комбінованого лікування злоякісних пухлин кісток, включаючи хірургічне, поліхіміотерапію, променеву терапію, які

ґрунтуються на верифікації пухлини та стадії онкологічного захворювання. 10. Нефробластома (пухлина Вільмса) – злоякісна пухлина нирки. Клінічні прояви та діагностика нефробластоми. Варіанти перебігу та клінічні стадії нефробластоми. Диференційна діагностика. 11. Комплексне лікування нефробластоми. Хірургічне (трансперитонеальна нефректомія), променеве (перед- та післяопераційне опромінювання ложа пухлини), хіміотерапевтичне в перед- та в післяопераційний період. Прогноз. 12. Нейробластома – як злоякісна пухлина нейrogenного походження. Клінічні прояви нейробластоми, особливості локалізації пухлини, та її стадії розвитку. Діагностика нейробластоми. 13. Комплексне лікування нейробластоми: передопераційна хіміотерапія та променева терапія, хірургічне втручання, післяопераційна хіміо- та променева терапія, які ґрунтуються на верифікації пухлини та стадії онкологічного захворювання. 14. Розпізнання пухлин середостіння. Варіанти перебігу та клінічні стадії пухлин середостіння. Диференціальна діагностика пухлин середостіння. 15. Основні клінічні симптоми пухлин середостіння. Клінічні прояви захворювання пухлин середостіння: симптоми здавлювання та руйнування тканин і органів грудної порожнини, симптоми інтоксикації, при безсимптомному перебігу загальні симптоми: ціаноз, асфіксія, стридорне дихання. 16. Комплексне лікування пухлин і кіст середостіння. Хірургічне, променеве (перед- та післяопераційне опромінювання ложа пухлини), хіміотерапевтичне в перед- та в післяопераційний період. Використання міжнародних протоколів лікування, які ґрунтуються на верифікації пухлини та стадії онкологічного захворювання при лікуванні злоякісних пухлин середостіння. 17. Прогноз та заходи реабілітації.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Аспірантура		
	у тому числі		
	Л	С.Р	Пр.
Модуль 1. Ургентна дитяча хірургія.			
Змістовний модуль 1. Гнійно-запальні захворювання дитячого віку.	-	14	14
Фурункул. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Карбункул. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Панаріцій. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Пароніхій. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Лімфаденіт, абсцес, флегмона, бешиха. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Мастит. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Псевдо-фурункульоз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Флегмона новонароджених. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Парапроктит. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1	1
Гострий гематогенний остеомієліт. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна	-	1	1

діагностика, лікування. Реабілітація.			
Хронічний гематогенний остеомієліт. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація.	-	1	1
Артрита в дитячому віці. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1	1
Сепсис. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація.	-	2	1
Практичні навички та узагальнення матеріалу з гнійно-запальних захворювань дитячого віку.	-	-	1
Змістовий модуль 2. Переломи та травми у дітей.	-	5,5	5,5
Переломи верхніх кінцівок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, особливості іммобілізації. Покази до консервативного лікування. Покази до оперативного лікування. Обсяг лікування.	-	1	1
Переломи нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, особливості іммобілізації. Покази до консервативного лікування. Покази до оперативного лікування. Обсяг лікування.	-	1,5	1,5
Переломи пласких кісток. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, особливості іммобілізації. Покази до консервативного лікування. Покази до оперативного лікування. Обсяг лікування.	-	3	1,5
Підсумковий контроль. Засвоєння модуля 1. Практичні навички та узагальнення матеріалу з переломів та травм у дітей.	-	-	1,5
Всього	-	19,5	19,5
Модуль 2. Вади розвитку у дітей.			
Змістовий модуль 1 Вади розвитку, що супроводжуються дихальною недостатністю.	-	6	6
Вроджена гіпоплазія легень. Вроджені кісти легень. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Атрезія стравоходу. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку, що супроводжуються дихальною недостатністю.	-	-	1,5
Змістовий модуль 2 Вади розвитку, що супроводжуються кишковою непрохідністю.	-	9	9
Гастрошизис. Пуповинна грижа. Синдром Прюне-Беллі. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	-	1,5	1,5
Синдром Леда. Синдром мальротации кишечника. Вроджений гіпертрофічний пілоростеноз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної	-	1,5	1,5

допомоги.			
Грижі передньої черевної стінки у дітей. Крипторхізм. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	-	1,5	1,5
Хвороба Гіршпрунга. Доліхосигма. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	-	1,5	1,5
Атрезія ануса та прямої кишки. Інші аноректальні вади. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку, що супроводжуються кишковою непрохідністю.	-	-	1,5
Змістовий модуль 3 Вади розвитку сечостатевої системи.	-	9	9
Аплазія, агенезія нирки. Підковоподібна нирка. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Полікістозна хвороба нирок. Мультикістозна хвороба нирок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Вроджений гідронефроз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Подвоєння нирки. Міхурово-сечівниковий рефлюкс. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Екстрофія сечового міхура. Гіпоспадія. Епіспадія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку сечовидільної системи.	-	-	1,5
Змістовий модуль 4 Вади розвитку опорно-рухового апарату.	-	6	6
Дисплазія кульшових суглобів. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Вроджена кривошия. Вроджена клишоногість. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5

Полідактилія, синдактилія, арахнодактилія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку кісток та суглобів.	-	-	1,5
Змістовий модуль 5 Доброякісні новоутворення кісток та суглобів.	-	3	3
Остеома, остеод-остеома, остеохондрома, фіброзна дисплазія кістки. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з доброякісних пухлин кісток у дітей.	-	-	1,5
Змістовий модуль 6 Доброякісні новоутворення м'яких тканин.	-	6	6
Гемангіоми, лімфангіома, папілома, атерома, ліпома, фіброма, келоїд. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Дермоїдна кіста або дермоїд, тератома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Нейрофіброматоз, тимомими. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з доброякісних пухлин м'яких тканин у дітей.	-	-	1,5
Змістовий модуль 7 Злоякісні новоутворення кісток та суглобів.	-	3	3
Рабдоміосаркома, остеогенна саркома, саркома Юїнга.	-	3	1,5
Підсумковий контроль. Засвоєння модуля 2. Практичні навички та узагальнення матеріалу зі злоякісних пухлин кісток у дітей.	-	-	1,5
Змістовий модуль 8 Злоякісні новоутворення м'яких тканин.	-	6	6
Нефробластома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Нейробластома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	1,5	1,5
Пигментні пухлини. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу зі злоякісних пухлин м'яких тканин у дітей.	-	-	1,5
Всього	-	48	48
Модуль 3. Надзвичайні стани в дитячій хірургії.			
Змістовий модуль 1 Політравма у дітей.	-	4,5	4,5
Комбінована травма. Сполучна травма. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Тактика лікаря на етапі стаціонарного лікування.	-	1,5	1,5
Поєднана травма. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Тактика лікаря на етапі стаціонарного лікування. Надання першої медичної допомоги при політравмі на догоспітальному етапі. Вимоги до транспортування хворих із політравмою.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з політравми у дітей.	-	-	1,5

Змістовий модуль 2 Кровотечі ШКТ у дітей.	-	4,5	4,5
Кровотечі із верхніх, середніх та нижніх відділів ШКТ. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика.	-	1,5	1,5
Кровотечі із верхніх, середніх та нижніх відділів ШКТ. Основні напрямки консервативного лікування, критерії та покази до хірургічного лікування в залежності від етіологічного фактору та ступеню активності кровотечі. Об'єм хірургічного лікування.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з кровотеч ШКТ у дітей.	-	-	1,5
Змістовий модуль 3 Травматичний шок. Больовий шок.	-	4,5	4,5
Травматичний шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.	-	1,5	1,5
Больовий шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу з травматичного та больового шоку.	-	-	1,5
Змістовий модуль 4 Синдром внутрішньогрудної напруги.	-	4,5	4,5
Синдром внутрішньогрудної напруги. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Тактика надання допомоги на догоспітальному етапі.	-	1,5	1,5
Класифікація дренажів, покази до їх застосування. Види дренажування, покази до їх застосування. Покази до пункційного та оперативного методів лікування синдрому внутрішньогрудної напруги.	-	3	1,5
Практичні навички та узагальнення матеріалу із синдрому внутрішньогрудної напруги.	-	-	1,5
Змістовий модуль 5 Септичний шок.	-	4,5	4,5
Септичний шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика. Диференційна діагностика, посиндромне лікування.	-	1,5	1,5
Септичний шок. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Характеристик основних груп медичних препаратів терапії септичного шоку.	-	3	1,5
Підсумковий контроль. Засвоєння модуля 3. Практичні навички та узагальнення матеріалу із септичного шоку.	-	-	1,5
Всього	-	22,5	22,5
Усього годин за дисципліну	-	90	90

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1

№/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Фурункул. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2

2.	Карбункул. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2
3.	Панаріцій. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2
4.	Пароніхій. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2
5.	Лімфаденіт, абсцес, флегмона, бешиха. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2
6.	Мастит. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2
7.	Псевдо-фурункульоз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2
8.	Флегмона новонароджених. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2
9.	Парапроктит. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	2
10.	Гострий гематогенний остеомієліт. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація.	2
11.	Хронічний гематогенний остеомієліт. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація.	2
12.	Артрита в дитячому віці. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	2
13.	Сепсис. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація.	2
14.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з гнійно-запальних захворювань дитячого віку.	2
15.	Переломи верхніх кінцівок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, особливості іммобілізації. Покази до консервативного лікування. Покази до оперативного лікування. Обсяг лікування.	2
16.	Переломи нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, особливості іммобілізації. Покази до консервативного лікування. Покази до оперативного лікування. Обсяг лікування.	2
17.	Переломи плоских кісток. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, особливості іммобілізації. Покази до консервативного лікування. Покази до оперативного лікування. Обсяг лікування.	2

19.	Підсумковий контроль. Засвоєння модуля 1. Практичні навички та узагальнення матеріалу з переломів та травм у дітей.	2
Разом		38

МОДУЛЬ 2

№/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Вроджена гіпоплазія легень. Вроджені кісти легень. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	1
2.	Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	1
3.	Атрезія стравоходу. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.	1
4.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку, що супроводжуються дихальною недостатністю.	1
5.	Гастрошизис. Пуповинна грижа. Синдром Прюне-Беллі. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	1
6.	Синдром Леда. Синдром мальотації кишечника. Вроджений гіпертрофічний пілоростеноз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	1
7.	Грижі передньої черевної стінки у дітей. Крипторхізм. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	1
8.	Хвороба Гіршпрунга. Доліхосигма. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	1
9.	Атрезія ануса та прямої кишки. Інші аноректальні вади. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги.	1
10.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку, що супроводжуються кишковою непрохідністю.	1
11.	Аплазія, агенезія нирки. Підковоподібна нирка. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна	1

	симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	
12.	Полікістозна хвороба нирок. Мультикістозна хвороба нирок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
13.	Вроджений гідронефроз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
14.	Подвоєння нирки. Міхурово-сечівниковий рефлюкс. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
15.	Екстрофія сечового міхура. Гіпоспадія. Епіспадія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
16.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку сечовидільної системи.	1
17.	Дисплазія кульшових суглобів. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
18.	Вроджена кривошия. Вроджена клишоногість. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
19.	Полідактилія, синдактилія, арахнодактилія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
20.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку кісток та суглобів.	1
21.	Гемангіоми, лімфангіома, папілома, атерома, ліпома, фіброма, келоїд. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
22.	Дермоїдна кіста або дермоїд, тератома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
23.	Нейрофіброматоз, тимомими. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
24.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з доброякісних пухлин м'яких тканин у дітей.	1
25.	Нефробластома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1

26.	Нейробластома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
27.	Пигментні пухлини. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
28.	Практичні навички та узагальнення матеріалу зі злоякісних пухлин м'яких тканин у дітей.	1
29.	Остеома, остеод-остеома, остеохондрома, фіброзна дисплазія кістки. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	1
30.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з доброякісних пухлин кісток у дітей.	1
31.	Рабдоміосаркома, остеогенна саркома, саркома Юїнга.	1
32.	Підсумковий контроль. Засвоєння модуля 2. Практичні навички та узагальнення матеріалу зі злоякісних пухлин кісток у дітей.	1
Разом		32

МОДУЛЬ - 3

№/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Комбінована травма. Сполучна травма. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Тактика лікаря на етапі стаціонарного лікування.	1
2.	Поєднана травма. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Тактика лікаря на етапі стаціонарного лікування. Надання першої медичної допомоги при політравмі на догоспітальному етапі. Вимоги до транспортування хворих із політравмою.	1
3.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з політравми у дітей.	1
4.	Кровотечі із верхніх, середніх та нижніх відділів ШКТ. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика.	1
5.	Кровотечі із верхніх, середніх та нижніх відділів ШКТ. Основні напрямки консервативного лікування, критерії та покази до хірургічного лікування в залежності від етіологічного фактору та ступеню активності кровотечі. Об'єм хірургічного лікування.	1
6.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з кровотеч ШКТ у дітей.	1
7.	Травматичний шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.	1

8.	Больовий шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.	1
9.	Практичні навички та узагальнення матеріалу з травматичного та больового шоку.	1
10.	Синдром внутрішньогрудної напруги. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Тактика надання допомоги на догоспітальному етапі.	1
11.	Класифікація дренажів, покази до їх застосування. Види дренування, покази до їх застосування. Покази до пункційного та оперативного методів лікування синдрому внутрішньогрудної напруги.	2
12.	Практичні навички та узагальнення матеріалу із синдрому внутрішньогрудної напруги.	2
13.	Септичний шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика. Диференційна діагностика, посиндромне лікування.	2
14.	Септичний шок. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Характеристик основних груп медичних препаратів терапії септичного шоку.	2
15.	Підсумковий контроль. Засвоєння модуля 3. Практичні навички та узагальнення матеріалу із септичного шоку.	2
Разом		20

САМОСТІЙНА РОБОТА МОДУЛЬ - 1

№/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості кровопостачання кінцівок у дітей різних вікових груп.	1
2	Особливості кровопостачання грудної клітки та її органів у дітей різних вікових груп.	1
3	Особливості кровопостачання черевної порожнини та черевних стінок у дітей різних вікових груп.	1
4	Особливості кровопостачання ділянок голови та шиї у дітей різних вікових груп.	1
5	Особливості кровопостачання органів малого таза, пахових та сідничних ділянок, статевих органів у дітей різних вікових груп.	1
6	Особливості іннервації кінцівок у дітей різних вікових груп.	1
7	Особливості іннервації грудної клітки та її органів у дітей різних вікових груп.	1
8	Особливості іннервації черевної порожнини та черевних стінок у дітей різних вікових груп.	1
9	Особливості іннервації ділянок голови та шиї у дітей різних вікових	1

	груп.	
10	Особливості іннервації органів малого тазу, пахових та сідничних ділянок, статевих органів у дітей різних вікових груп.	1
11	Особливості дренування запальних вогнищ м'яких тканин у дітей.	1
12	Особливості будови шкіряного покриву у дітей молодшої вікової групи.	1
13	Особливості анатомічної та гістологічної будови трубчастих та плоских кісток у дітей.	1
14	Теорії патогенезу гострого гематогенного остеомієліту.	1
15	Методики розкриття та дренування кісткових та параосальних гнійних вогнищ.	1
16	Чинники генералізації та хронізації гострого гематогенного остеомієліту.	1
17	Особливості діагностики гострого гематогенного остеомієліту у дітей різних вікових груп. Напрямки консервативного лікування при гострому гематогенному остеомієліті.	1
18	Характеристика септичних вогнищ при гострому гематогенному остеомієліті, особливості їх діагностики, консервативного лікування. Покази до хірургічного лікування та об'єм.	1
19	Підготовка практичних навичок та узагальнення матеріалу з гнійно-запальних захворювань дитячого віку.	1
20	Організація роботи травмпункту та дитячого травматологічного відділення.	1
21	Методи діагностики травматичних ушкоджень у дітей.	1
22	Особливості іммобілізації у дітей на догоспітальному етапі та принципи транспортування хворих.	1
23	Медикаментозні та немедикаментозні методи корекції теплових втрат та втрат рідини у пацієнтів дитячого віку на догоспітальному етапі.	1
24	Клінко-фармакологічна характеристика груп знеболюючих препаратів та спазмолітиків.	1
25	Інструментарій, який використовується при ортопедичних та травматологічних операціях.	1
26	Шляхи та методи попередження та зупинки крововтрати при ортопедичних та травматологічних операціях.	1
27	Види остеометалосинтезу та розвантаження кінцівок, які застосовуються в дитячому віці при ортопедичних та травматологічних операціях.	1
28	Підготовка практичних навичок та узагальнення матеріалу з переломів та травм у дітей. Підготовка до підсумкового контролю засвоєння Модулю – 1.	1
Разом		35

МОДУЛЬ - 2

1	Особливості анатомічної та фізіологічної будови дихальних шляхів та легенів у дітей різних вікових груп. Фізіологія транспорту повітря та газообміну в легеневій тканині. Умови виникнення респіраторного дістрес-синдрому.	1
2	Особливості анатомічної та фізіологічної стравоходу у дітей різних вікових груп. Особливості діагностики атрезії стравоходу.	1
3	Види швів, які застосовуються при накладанні стравохідно-стравохідного анастомозу. Особливості інтраопераційного дренування середостіння та накладання гастростоми, езофагеальної стоми при	1

	атрезії стравоходу.	
4	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з вад розвитку, що супроводжуються дихальною недостатністю.	1
5	Ембріогенез органів черевної порожнини. Клінічні варіанти синдрому мальотації кишечника.	1
6	Методики пластики передньої черевної стінки при синдромі Прюне-Беллі ("сливовий живіт").	1
7	Методи пластики передньої черевної стінки при гастрошизисі та пуповинній грижі.	1
8	Методики хірургічного лікування хвороби Гіршпрунга. Локалізація накладання стом та покази до накладання стом при хворобі Гіршпрунга. Патологічна фізіологія ентероколіту при хворобі Гіршпрунга.	1
9	Покази та протипокази до одномоментного низвідення прямої кишки та формування ануса при атрезії ануса та прямої кишки. Методики хірургічного лікування.	1
10	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з вад розвитку, що супроводжуються кишковою непрохідністю.	1
11	Ембріогенез нирок та сечовивідних шляхів.	1
12	Патофізіологічні зміни ниркових тканин, морфологічна будова кіст при полікістозній та мультикістозній хворобах нирок.	1
13	Методики та принципи пластики та дренування піелоуретрального сегмента при вродженому гідронефрозі в залежності від етіології захворювання.	1
14	Методика сучасного лікування екстрофії сечового міхура.	1
15	Особливості обстеження пацієнтів дитячого віку із міхурово-сечовидним рефлюксом. Методики хірургічного та нехірургічного лікування міхурово-сечовидного рефлюкса.	1
16	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з вад розвитку сечовидільної системи.	1
17	Ембріогенез та розвиток кульшового суглоба в перші 3 роки життя. Анатомія тканин ділянки кульшового суглоба.	1
18	Методики хірургічного лікування вродженої клишоногості. Особливості імобілізації нижніх кінцівок при вродженій клишоногості.	1
19	Методики хірургічного та нехірургічного лікування вродженої кривоший.	1
20	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з вроджених вад розвитку кісток та суглобів.	1
21	Морфологічна будова тканин гемангіоми, лімфангіоми, папіломи, атероми, ліпоми, фіброми, келоїду, дермоїду, тератоми, тімоми та при нейрофіброматозі.	1
22	Методики хірургічного та нехірургічного лікування доброякісних пухлин. Види нехірургічного лікування гемангіом.	1
23	Покази та методики хірургічного лікування тімом та нейрофіброматозу.	1
24	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з доброякісних пухлин м'яких тканин у дітей.	1
25	Морфологія нефробластоми. Протокольне оперативне та неоперативне лікування нефробластоми.	1
26	Причинно-наслідковий зв'язок між патофізіологічними механізмами розвитку нефробластоми та маркерними змінами в результатах додаткових методів обстеження.	1
27	Морфологічна будова пігментних тканин. Покази до видалення	1

	пігментних утворень шкіряних покривів. Принципи видалення пігментних тканин.	
28	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу зі злоякісних пухлин м'яких тканин у дітей.	1
29	Морфологічна будова остеом, остеїд-остеом, остеохондром, фіброзної дисплазії кістки. Особливості рентгенологічної діагностики пухлин кісток.	1
30	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з доброякісних пухлин кісток у дітей.	1
31	Морфологічна будова рабдоміосаркоми, остеогенної саркоми, саркоми Юїнга. Особливості рентгенологічної діагностики.	1
32	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу зі злоякісних пухлин кісток у дітей. Підготовка до підсумкового контролю засвоєння Модулю – 2.	1
Разом		32

МОДУЛЬ - 3

1	Патофізіологічні механізми розвитку порушень функціонування органів та тканин в залежності від сполучення етіологічних чинників та поширеності і важкості уражень.	2
2	Клініко-морфологічна характеристика груп препаратів для інтенсивної терапії політравми. Покази та протипокази до застосування препаратів крові та їх замінників.	2
3	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з політравми.	2
4	Класифікація синдрому портальної гіпертензії за етіологічними чинниками. Методики хірургічного лікування в залежності від етіології синдрому портальної гіпертензії.	2
5	Сучасні методи діагностики та консервативного лікування кровотеч ШКТ у дітей.	2
6	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з кровотеч ШКТ у дітей.	2
7	Патофізіологічні механізми розвитку травматичного шоку.	2
8	Патофізіологічні механізми розвитку больового шоку.	2
9	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу з травматичного та больового шоку.	2
10	Патофізіологічні механізми розвитку синдрому внутрішньогрудної напруги.	2
11	Ускладнення пункційного та хірургічного лікування синдрому внутрішньогрудної напруги.	2
12	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу із синдрому внутрішньогрудної напруги.	2
13	Патофізіологічні механізми розвитку септичного шоку.	2
14	Мікробіологічна характеристика вірусних та бактеріальних штамів, як етіологічних причин розвитку септичного шоку.	2
15	Підготовка практичних навичок і узагальнення матеріалу із септичного шоку. Підготовка до підсумкового контролю засвоєння Модулю – 3.	2
Разом		30

МЕДИЧНА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА АСПІРАНТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
	II рік	
1.	Медична практика.	15
2.	Педагогічна практика.	15
3.	Практична діяльність.	15
4.	Самостійна робота.	15
	III рік	
1.	Медична практика.	15
2.	Педагогічна практика.	15
3.	Практична діяльність.	15
4.	Самостійна робота.	15

Індивідуальні завдання: Участь у клінічних розборах, реферативні повідомлення, написання реферату, доповідь на науково-практичних конференціях, засвоєння ключових методів діагностики, засвоєння основних принципів лікування.

Завдання для самостійної роботи: опрацювання матеріалу згідно тематичного плану із застосуванням сучасних інформаційних технологій, опрацюванням ситуаційних задач, моделюванням клінічних ситуацій, пошуку on-line спеціалізованих ресурсів з презентацією сучасних методів діагностики та лікування.

Методи навчання пояснення, бесіда, організація досліджень, ілюстрація, спостереження, клінічно-дослідні роботи, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: оцінка з дисципліни (іспит) аспіранта складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит.

Форма поточного контролю успішності навчання: сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності аспіранта із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

Критерії оцінювання кожної теми:

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно

генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли аспірант знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться аспіранту на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту.

Критерії оцінювання під час проведення іспиту:

Оцінка "відмінно" (80-71) виставляється у випадку, коли аспірант під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка "добре" (70-61) виставляється за умови, коли аспірант під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка "задовільно" (60-50) ставиться аспіранту на основі його знань всього змісту поставлених екзаменаторами під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Розрахунок рейтингових балів

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчуються заліком та Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (120

балів) для дисциплін, що закінчуються підсумковим контролем, прийнята рішенням Вченої ради ВНМУ протокол №2 від 28.09.10.

Інструкція оцінювання іспитів та диференційних заліків згідно рішення Вченої Ради ВНМУ від 27.09.2012 р. (в основних положеннях з організації навчального процесу).

Підсумковий контроль є іспитом, що проводиться згідно розкладу іспитів. Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант під час іспиту, складає 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Оцінка за іспит відповідає шкалі: оцінка «5» - 80-71 бал, оцінка «4» - 70-61 бал, оцінка «3» - 60-50 балів.

Поточна успішність вираховується за весь курс вивчення дисципліни, середня арифметична оцінка переводиться у бали згідно 120-бальної шкали.

Отримані бали за поточну успішність та іспит додаються і визначають оцінку з дисципліни. Ця сума відповідає фіксованій шкалі оцінок: оцінка «5» 200-180 балів, оцінка «4» - 179-160 балів, оцінка «3» 159-122 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для іспиту
180-200	A	Відмінно
170-179,99	B	Добре
160-169,99	C	
141-159,99	D	Задовільно
122-140,99	E	
	F X	Незадовільно, з можливістю повторного складання
	X	Незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення (навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів).

Перелік навчального обладнання, технічних засобів навчання.

Хірургічні інструменти, муляжі, рентгенологічні знімки, та знімки КТ, МРТ на електронних та оптичних носіях.

Технічні засоби навчання.

Комп'ютери.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Дитяча травматологія: практичний посібник / під ред. О.В. Дольницького, Д.Ю. Кривчені, М.Є. Поліщука. – Київ: «Книга плюс», 2006. – 472с.
2. Хірургічні захворювання у дітей: навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / під ред. Д.Ю. Кривчені, С.В. Лисак, О.М. Плотников. – Вінниця: «Нова книга», 2008. – 256с.
3. Лапароскопічна хірургія в педіатрії: навчально-практичний посібник / П.С. Русак, О.А. Данилов, Ю.П. Кукуруза, В.Ф. Рибальченко. – Житомир-Київ: «Косенко», 2006. – 128с.
4. Довідник хірурга / С.Д. Хіміч. – К: «Здоров», 2011. – 208с.
5. Курс лекцій по дитячій хірургії: учбовий посібник / В.М. Грона. – Донецьк, 2007. – 265с.
6. Хірургія дитячого віку / під ред. В.І. Сушко. – Київ: «Медицина», 2008. – 507с.
7. Амбулаторно-поліклінічні хірургія дитячого віку: навчально-методичний посібник / під ред. В.І. Сушко. – Дніпропетровськ: «Наука і освіта», 2003. – 344с.
8. Хірургія дитячого віку: підруч. [для студ. вищ. мед. навч. закл.] / Й.І. Библюк, Ю.Й. Библюк. — Івано-Франківськ, 2006. — 380с.
9. Хірургія дитячого віку: підручник / [В.І.Сушко, Д.Ю.Кривченя, О.А.Данилов, В.А.Дігтяр та ін.]; за ред. В.І.Сушко, Д.Ю.Кривчені. - К. : Медицина, 2009. — 800с.
10. Хірургія дитячого віку / за ред. В.І. Сушка. — К.: Здоров'я, 2002. — 704с.

Додаткова

1. 1-ий Всеукраїнський конгрес дитячих хірургів України з міжнародною участю "Сучасні лікувально-діагностичні технології в хірургії дитячого віку", Вінниця-Хмельник (29-31 березня 2007 року) //Вісник Вінницького національного медичного ун-ту. - 2007. - Том11 N1/1. - С. 1-284.
2. I Всероссийский конгресс "Современные технологии в педиатрии и детской хирургии"/ Г.М. Дементьева, И.В. Леонтьева, А.И. Хавкин, Длин В.В. //Российский вестник перинатологии и педиатрии. - 2003. – Том 48, N2. - С. 54-61.
3. Акопян В.Г. Хирургическая гепатология детского возраста. Медицина,1982. – 384 с.
4. Анкин Н. Л. Травматология. Европейские стандарты диагностики и лечения / Н. Л. Анкин, Л. Н. Анкин. – К.: Книга-плюс, 2012. – 464 с.
5. Арэнд А.А., Нерсисян С.И. Основы нейрохирургии детского возраста. М.: Медицина,1986. – 483 с.
6. Баиров Г.А., Манкина М.С. Хирургия недоношенных. Л.: Медицина, 1977. – 232 с.
7. Баиров Г.А. Неотложная хирургия новорожденных. Л.: Медицина,1972. – 240 с.
8. Баиров Г.А. Хирургия пороков развития у детей. Л.: Медицина,1982. – 867 с.
9. Баиров Г.А., Островский Е.А. Хирургия толстой кишки у детей. Л.: Медицина,1983. – 407 с.
10. Баиров Г.А., Пугачев А.Г., Щепкина М.К. Хирургия печени и желчных протоков у детей. М.: Медицина,1986. – 389 с.
11. Басилайшвили Ю.В. Профилактика гнойно-воспалительных осложнений в детской колопроктологии/ Ю.В. Басилайшвили, В.Б. Давиденко //Клінічна хірургія. - 2003. - № 4-5. - С. 4-5.
12. Белый И.С., Усенко Л.В., Сягайло П.Т. Инородные тела человека., Днепрпетровск,1992. – 275 с.
13. Біблюк Й.І., Біблюк Ю.Й. Хірургія дитячого віку. Ів.-Франківськ, 2006. – 380 с.
14. Васильева Н.П. Использование ультразвукового исследования после операций на грудной полости у детей / Н.П. Васильева // Вестник хирургии им.Грекова. - СПб, 2004. – Том 163, N 3. - С. 62-65.
15. Венгеровский М.С. Остеомиелит у детей. М.: Медицина, 1964. – 270 с.

16. Використання мікрохірургічної техніки у діагностиці та лікуванні ушкоджень судин у дітей/ А.І. Трегубенко, В.В. Бризицький, О.Б. Смирнов, Мацідонська В.Є. //Одеський медичний журнал. - 2004. - №4. - С. 77-78.
17. Возможности и перспективы детской хирургии/ Э.А. Степанов, Ю.И. Кучеров, С.Ю. Харламов //Детская хирургия. - 2003. - № 3. - С. 7-13.
18. Геодакян О.С. Анестезиологическое обеспечение торакоскопии у детей/ О.С. Геодакян, А.В. Адлер //Детская хирургия. - М., 2004. - №6. - С. 41-43 (Шифр 72096/2004/6)
19. Голигорский С.Д. Основы детской урологии и нефрологии. Киев.,1973.
20. Горбатюк О.М. Антибіотикопрофілактика в абдомінальній невідкладній хірургії у дітей молодшого віку/ О.М. Горбатюк, В.В. Гончар, І.Г. Вірич //Клінічна хірургія. - Київ, 2003. - №12. - С. 18-20 (Шифр 74253/2003/12)
21. Джавад-Заде М.Д. Лечение уретероцеле у детей/ М.Д. Джавад-Заде, С.М. Джавад-Заде, Э.Я. Гусейнов //Урология. - 2005. - №3. - С. 47-51 (Шифр 71474/2005/3)
22. Долецкий С.А., Щитинин В.Е., Арапова А.И. Осложненный аппендицит у детей.М.,Медицина,1982.
23. Долецкий С.Я. Специальные методы исследований в хирургии детского возраста и пограничных областях.М.,Медицина,1970.
24. Долецкий С.Я.,Пугачев А.Г.Непроходимость желудочно-кишечного тракта у новорожденных и грудных детей .,1985.
25. Долецкий С.Я.Диафрагмальные грыжи у детей,1980.
26. Дурнов Л.А.Лечение опухолей у детей.М.,Медицина,1973.
27. Дурнов Л.А.,Бухны А.Ф.,Лебедев А.И.Опухоли брюшной полости и забрюшинного пространства у детей.М.,Медицина.,1982.
28. Духанов А.Я.Урология детского возраста.М.,1961.
29. Дитяча ортопедія: навчальний посібник з ортопедії та травматології для сімейних лікарів, хірургів, травматологів (друге переглянute видання) / за ред. проф. І. Б. Зеленецького, М. І. Хвисяк, С. Д. Шевченко, Г. Г. Голка, О. О. Ніжегородцев – Х.: Вид-во АТ «Харківформвидав», 2018. – 347 с.
30. Журнал «Хірургія дитячого віку» випуск з 2003 по 2012 роки.
31. Завялов П.В.Ожоги у детей.М.,1972.
32. Історія хірургії дитячого віку України: навч. посіб. / [О. К. Толстанов, Ю. В. Вороненко, В. Ф. Рибальченко та ін.]; за ред. О. К. Толстанов, Ю. В. Вороненко, В. Ф. Рибальченка, А. Ф. Левицького, А. А. Переяслова, П. С. Русака. – Тернопіль: ТДМУ, 2012. – 432 с.
33. Исаков Ю.Ф.,Лопухин Ю.М.Оперативная хирургия с топографической анатомией детского возраста.М.,1977.
34. Исаков Ю.Ф.,Степанов Э.А.,Дронов А.Ф.Острый апендицит в детском возрасте.М.,1980.
35. Исаков Ю.Ф.,Ленюшкин А.И.,Долецкий С.Я.Хирургия пороков развития толстой кишки у детей.,М.,Медицина 1972.
36. Исаков Ю.Ф.,Михельсон В.А.,Анохин М.И.Оксигенотерапия и гипербарическая оксигенация у детей.М.,1982.
37. Исаков Ю.Ф.,Степанов Э.А.,Гераськин А.И.Руководство "Торакальная хирургия детского возраста".М.,1983.
38. Исаков Ю.Ф.,Степанов Э.А.Опухоли и кисты грудной полости у детей.,М.,1975.
39. Исмаил-заде Р.С. Использование общей управляемой гипертермии в лечении генерализованных опухолей у детей/ Р.С. Исмаил-заде //Российский онкологический журнал. - 2004. - №6. - С. 23-26.
40. Исаков Ю.Ф. Национальное руководство по детской хирургии. - ГЭОТАР – Медиа. - 2009. - 1168с.

41. Красовская Т.В., Кобзева Т.Н. Диагностика и интенсивная терапия в хирургии новорожденных: методические рекомендации. Москва. - Издатель Мокеев. - 2001. - 68с.
42. Макаров А. В., Данилов О. А., Сокур П. П., Рибальченко В. Ф., Юрченко М. І. Хвороби стравоходу у дітей. // Київ. Вища школа. – 2004. - 368 с.
43. Макаров А.В., Данилов О.А., Сокур П.П., Рибальченко В.Ф. Обстеження органів дихання у дітей.- Київ: СПД Шкода Ю.В.- 2006. - 158с.
44. Макаров А.В., Данилов О.А., Сокур П.П., Рибальченко В.Ф., Хімічні опіки стравоходу та їх наслідки у дітей. Київ. Вища школа 2002-107 стр.
45. Малоинвазивная детская хирургия одного дня/ О.В. Тимошенко, А.В. Гераськин, В.Ю. Бортников //Детская хирургия. - 2003. - N5. - С. 50-54.
46. Маремкулов В.Х. Токсико-септические состояния и их коррекция в детской хирургии/ В.Х. Маремкулов // Детская хирургия, 2005. - N5. - С. 39-42.
47. Ортопедія і травматологія / За ред. проф. О. М. Хвисяка. – Х.: ХМАПО, 2013. – 656 с.
48. Подкаменев В.В. Хирургические болезни детского возраста: Учебное пособие. – М.: ОАО «Издательство Медицина», 2005. – 379 с.
49. Пури П., Гольварт М. Атлас детской оперативной хирургии. Медпресс-информ, 2009. - 648 с.
50. Русак П. С., Данилов О. А., Кукуруза Ю. П., Рибальченко В. Ф. Лапароскопічна хірургія в педіатрії // Житомир – Київ. Косенко, 2006. – 128 с.
51. Сеймівський Д.А. Оцінка можливостей ендоскопічної корекції міхурово-сечовідного рефлюксу за даними віддалених результатів лікування / Д.А. Сеймівський, О.А. Каліщук, В.Ф. Петербургський // Урологія (Дніпропетровськ). - 2005. – Том 9, N1. - С. 25-28.
52. Слепов О.К., Гордієнко І.Ю., Сорока В.П., Слепова Л.Ф., Бензар І.М., Руденко Є.О. Атрезія стравоходу: пре- і постнатальна діагностика, хірургічна корекція вади, її деяких асоційованих форм та ускладнень: Методичні рекомендації.-Київ.-2009. – 36 с.
53. Соловьев А. Е. Детская хирургия. // Запорожье. - 2005. – 196 с.
54. Травматологія та ортопедія: [підручник для студ. вищих мед. навч. закладів] / за ред. Г. Г. Голки, О. А. Бурянова, В. Г. Климовицького. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 400 с.
55. Ультразвуковая диагностика в неотложной абдоминальной хирургии новорожденных/ Е.Б. Ольхова, В.Е. Щитинин, А.В. Арапова //Детская хирургия. - 2003. - N6. - С. 42-46.
56. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: Підручник для мед. ВНЗ III-IV р.а. Затверджено МОЗ / За ред. Л.В. Харькова. – К.: Медицина, 2015. – 496 с.
57. Челюстно-лицевая хирургия: учебник / А.А. Тимофеев. — 2-е изд., переработ. и дополн. — К.: ВСИ “Медицина”, 2015. — 800 с.
58. American Academy of Pediatrics, Section on Anesthesiology. Evaluation and preparation of pediatric patients undergoing anesthesia. Pediatrics. 1996; 98:502-8.
59. Cook-Sather SD, Litman RS. Modern fasting guidelines in children. Best Pract Res Clin Anaesthesiol. 2006;20(3):471-81.
60. Cote CJ, Zaslavsky A, Downes JJ, et al. Postoperative apnea in former preterm infants after inguinal herniorrhaphy. A combined analysis. Anesthesiology. 1995; 82:809-22.
61. Harvey WP. Innocent vs. significant murmurs. Curr Probl Cardiol. 1976; 1:1-51.
62. Kain ZN, Caldwell-Andrews AA. Preoperative psychological preparation of the child for surgery: an update. Anesthesiol Clin North Am. 2005; 23:597-614.
63. Tait AR, Malviya S. Anesthesia for the child with an upper respiratory tract infection: still a dilemma? Anesth Analg. 2005;100: 59-65.

64. Williams RK, Adams DC, Aladjem EV, et al. The safety and efficacy of spinal anesthesia for surgery in infants: Vermont infant spinal registry. *Anesth Analg*. 2006; 102:54-71.
65. Wilson W, Taubert KA, Gewitz M, et al. Prevention of infective endocarditis. *Circulation*. 2007;116:1736-54.
66. Benacerraf BR, editor. *Ultrasound of fetal syndromes*. 2nd ed. Philadelphia: Elsevier; 2008.
67. Bianchi DW, Crombleholme TM, D'Alton ME, editors. *Fetology: diagnosis and management of the fetal patient*. New York: McGraw-Hill; 2000.
68. Bui TH. Syndrome: an approach to fetal dysmorphism. In: Evans MI, Johnson MP, Yaron Y, Drugan A, editors. *Prenatal diagnosis*. New York: McGraw-Hill; 2006. p. 57-62.
69. Callen PW, editor. *Ultrasonography in obstetrics and gynecology*. 5th ed. Philadelphia: Elsevier; 2008.
70. Connor JM, Ferguson-Smith MA. *Essential medical genetics*. 4th ed. Oxford: Blackwell Scientific Publications; 1993.
71. Firth HV, Hurst JA, Hall JG, editors. *Oxford desk reference clinical genetics*. New York: Oxford University Press; 2005.
72. Gaudry P, Grange G, et al. Fetal loss after amniocentesis in a series of 5,780 procedures. *Fetal Diagn Ther*. 2008; 23:217-21.
73. Jones KL, editor. *Smith's recognizable patterns of human malformation*. 6th ed. Philadelphia: Elsevier; 2006.
74. Sanders RC, Blackmon LR, Hogge WA, Spevak P, Wulfsberg EA, editors. *Structural fetal abnormalities: the total picture*. 2nd ed. St. Louis: Mosby; 2002.
75. Simpson JL, Elias S, editors. *Genetics in obstetrics and gynecology*. 3rd ed. Philadelphia: Saunders; 2003.
76. Wilson RD. Management of fetal tumors. *Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol*. 2008;22(1):159-73.
77. Fitzgerald M, Howard R. The neurobiologic basis of pediatric pain. In: Schechter NL, Berde CB, Yaster M, editors. *Pain in infants, children, and adolescents*. 2nd ed. Baltimore: Lippincott William & Wilkins; 2001. p. 19-42.
78. Lidow MS. Long-term effects of neonatal pain on nociceptive systems. *Pain*. 2002;99(3):377-83.
79. Taddio A, Katz J, Ilevsick AL, Koren G. Effect of neonatal circumcision on pain response during subsequent routine vaccination. *Lancet*. 1997; 349:599-603.
80. Weisman SJ, Bernstein B, Schechter NL. Consequences of inadequate analgesia during painful procedures in children. *Arch Pediatr Adolesc Med*. 1998; 152:147-9.
81. Birmingham DK, Wheeler M, Suresh S, Dsida RM, Rae BR, Obrecht J, et al. Patient-controlled epidural analgesia in children: can they do it? *Anesth Analg*. 2003;96(3):686-91.
82. Krane EJ, Dalens BJ, Murat I, et al. The safety of epidurals placed during general anesthesia. *Reg Anesth Pain Med*. 1998; 23:433-8.
83. Villa E, Eynden FV, Le Bret E, et al. Paediatric video-assisted thoracoscopic clipping of patent ductus arteriosus: experience in more than 700 cases. *Euro J Cardiothor Surg*. 2004; 25:387-93.
84. Wagner HR, Ellison RC, Zierler S, et al. Surgical closure of patent ductus arteriosus in 268 preterm infants. *J Thorac Cardiovasc Surg*. 1984; 87:870.
85. Alsenaidi K, et al. Management and outcomes of double aortic arch in 81 patients. *Pediatrics*. 2006;118(5): e1336-41.
86. Backer CL, et al. Trends in vascular ring surgery. *J Thorac Cardiovasc Surg*. 2005;129(6):1339-47.
87. Hernanz-Schulman M. Vascular rings: a practical approach to imaging diagnosis. *Pediatr Radiol*. 2005;35(10):961-79.
88. Humphrey C, Duncan K, Fletcher S. Decade of experience with vascular rings at a single institution. *Pediatrics*. 2006;117(5): e903-8.

89. Koontz CS et al. Video-assisted thoracoscopic division of vascular rings in pediatric patients. *Am Surg.* 2005;71(4):289-91.
90. Adzick NS, Flake AW, Crombleholme TM. Management of congenital lung lesions. *Semin Pediatr Surg.* 2003; 12:10-6.
91. Crombleholme TM, Coleman B, Hedrick H, et al. Cystic adenomatoid malformation volume ratio predicts outcome in prenatally diagnosed cystic adenomatoid malformation of the lung. *J Pediatr Surg.* 2002; 37:331-8.
92. Mann S, Wilson RD, Bebbington MW, Adzick NS, Johnson MP. Antenatal diagnosis and management of congenital cystic adenomatoid malformation. *Semin Fetal Neonat Med.* 2007; 12:477-81.
93. Tsai AY, Liechty KW, Hedrick HL, et al. Outcomes after postnatal resection of prenatally diagnosed asymptomatic cystic lung lesions. *J Pediatr Surg.* 2008; 43:513-7.
94. Albanese CT, Rothenberg SS. Experience with 144 consecutive pediatric thoracoscopic lobectomies. *J Laparoendosc Adv Surg Tech.* 2007; 17:339-41.
95. Albanese CT, Sydorak RM, Tsao K, Lee H. Thoracoscopic lobectomy for prenatally diagnosed lung lesions. *J Pediatr Surg.* 2003;38: 553-5.
96. Ponsky TA, Rothenberg SS. Thoracoscopic lung biopsy in infants and children with endoleaks allows smaller trocar sites and discreet biopsies. *J Laparoendosc Adv Surg Tech.* 2008; 18:120-2.
97. Rothenberg SS. First decade's experience with thoracoscopic lobectomy in infants and children. *J Pediatr Surg.* 2008; 43:40-5.
98. Jani J., Nicolaides K.H., Reller R.L. et al. Observed to expected lung area to head circumference ratio in the prediction of survival in fetuses with isolated diaphragmatic hernia. *Ultrasound Obstet. Gynecol.* 2007.- Vol.30.- P.67-71.
99. Taylor G.A., Atalabi O.M., Estroff J.A. Imaging of congenital diaphragmatic hernias. - *Pediatr. Radiol.* - 2009.- Vol.39.- P.1- 16.
100. Tsukimori K., Masumoto K., Morocuma S. et al. The lung-to-Thorax Transverse Area Ratio at Term and Near Term Correlates with Survival in Isolated Congenital Diaphragmatic Hernia. - *J. Ultrasound Med.* - 2008.- Vol.27.-P.707-713.

Інформаційні ресурси

1. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100402_297.htm
2. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100630_647
3. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32087934>
4. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32085917>
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32085916>
6. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32085915>
7. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32081361>
8. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32081360>
9. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32081359>
10. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32081356>